

Fictie en
non-fictie
2025

Juryrapport

Wij, de jury, hebben afgelopen jaar 539 boeken ontvangen, fictie en non-fictie, vandaag blijven er 5 auteurs over op de shortlist. Ik lees Het juryrapport van de Boon Literatuurprijs 2025 in willekeurige volgorde:

“Ik moet het allemaal goed gaan vertellen,” zegt Pierre Rosenau, het hoofdpersonage in **Het Archief** van Thomas Heerma van Voss. Op dat moment zit hij bij het bed van zijn zwijgzame vader, een man die spullen meer vertrouwt dan mensen, vooral in zijn herinnering lijkt te leven en vasthoudt aan kleine tradities. Zelf is Rosenau net gestopt bij ARABESK, het ooit roemruchte literaire tijdschrift waar hij jarenlang de toegewijde “chef ongevraagde kopij” was. Dat zijn de twee verhalen die Heerma van Voss samenbrengt in deze roman: De vele verwickelingen rond een blad in de marge en het aftakelen van de vader. Het eerste verhaal is nu eens bijtend, dan weer geestig en vaak beide tegelijk. Het tweede is even scherp als ontroerend, en toont waarin deze schrijver een meester is: het allemaal goed vertellen in een glasheldere stijl. Wat is het bewaren waard, vraagt Thomas zich af in **Het Archief**. Zijn boek is het beste antwoord.

Met haar debuut bestormt Safae el Khannoussi de Nederlandstalige letteren. **Oroppa** speelt zich af in rokerige cafés, bedompte flats en gevangenissen. Overtuigend overlaadt el Khannoussi haar lezer met verhalen over de wonderbaarlijke personages die die ruimtes bevolken. Allemaal vervullen ze hun rol in deze duizelingwekkende draaikolk van een vertelling. Het enige wat je als lezer kunt doen is je overgeven aan de roes van el Khannoussi’s rijke taal. En middenin die roes tref je vervolgens een scherpe analyse van Europa, een continent van onweerstaanbare belofte dat even verlokkelijk als wreed en éénkennig is. Zo toont El Khannoussi zich als een wereldlijk schrijver, die met grote autoriteit en zeer zelfzeker te werk gaat. **Oroppa** is een volstrekt unieke roman over de diepe sporen die trauma trekt, maar ook over veerkracht en vreugde. De Nederlandse taal heeft er een krachtige en ambitieuze stem bij. Wat een cadeau!

Het leek een mission impossible: een biografie schrijven over Hugo Claus, het monstre sacré van de Vlaamse literatuur. Mark Schaevers begon goed voorbereid, maar wist dat een leger van Claus-exegeten, Claus-adepten en Claus-haters over zijn schouder zouden meelesen. Toch trok hij zich daar niets van aan. Bij het schrijven van **De levens van Claus** had hij slecht één doel voor ogen: de waarheid. Als ervaren journalist vond Schaevers de balans tussen een diepgravend, goed onderbouwd onderzoeksproject en een vlot leesbaar boek. Een werk dat zowel kenners als nieuwkomers aanspreekt en iedereen uitnodigt om zich eindelijk te verdiepen in het leven én, hopelijk, ook in het werk van Claus. Schaevers gaat moeilijke thema’s niet uit de weg: van het oorlogsverleden en de literaire triomfen tot de veelschrijverij, de amoureuze escapades, de felle polemieken in de republiek der letteren, de eindeloze Nobelprijnsnominaties en de pijnlijke aftakeling. Als één van onze grootste schrijvers verdiende Claus een wervelende, onthullende en soms ontluisterende biografie, Schaevers heeft die geleverd.

Je hebt niet per se Proustiaanse zinnen nodig om een meeslepend verhaal te schrijven dat nog lang aan je vel blijft kleven. Soms is er iemand die een totaal andere taal hanteert en naast woorden fascinerende kleuren zet. Zo'n waaier van kleuren dat het je, net als het piepjonge hoofdpersonage, gaat duizelen bij alles wat je vader je vertelt en leert. Dat je gaat verdwalen in het labirint van je eigen gedachten. Elke pagina in deze graphic novel heeft een eigen stijlregister. Je slingert heen en weer tussen miniaturen in verschillende tinten die soms lijken te refereren aan de labyrinten van Escher, dan weer aan de monsterlijke wezens van Jeroen Bosch. Je leest stripplaten met veel, met weinig en ook zonder tekst. Dit wervelende boek laat je niet meer los. Omdat er een kind op het spel staat en de schrijver dat zo bijzonder heeft kunnen vertellen, kijken we reikhalzend uit naar het beloofde vervolg. Dit boek is behalve een waanzinnig mooi verhaal ook een breekbare ode aan de kracht en de kwetsbaarheid van kinderen. Hulde aan **De Bondgenoten** en de meesterlijke en kleurrijke vertelpracht van Brecht Evens

In **De wereld een lichaam** ontleedt Melani Reumers het lichaam vanuit een persoonlijk perspectief, onderzoekt ze de verlengstukken en de grenzen ervan, en verkent ze hoe anderen het bekijken en categoriseren. Reumers schrijft bedachtzaam en geestig, associatief en helder, openhartig en klinisch. Ze verweeft moeiteloos eigen herinneringen en gebeurtenissen met verwijzingen naar literatuur, kunst, filosofie, muziek en film en laat de lezer meanderen langs talloze ideeën, observaties en inzichten. Het resultaat is een rijke en trefzekere essaybundel vol mooie vondsten die de lezer meesleept en tegelijk op afstand houdt, prikkelt en ongemakkelijk maakt en aanzet tot reflectie over onze eigen lichamelijkheid. Met Reumers heeft de Nederlandstalige essayistiek er een unieke stem bij. Een krachtig debuut waarin de gelaagdheid van taal volop zegeviert.

Soms zeggen mensen over een boek:
Ik weet bij God niet wat ik heb gelezen en wat me is overkomen.
Dat is doorgaans een goed teken!
Wel, dat is exact wat ons ook is overkomen.

De winnaar van de Boon voor fictie en non-fictie 2025 is **Oroppa** van Safae el Khannoussi.

Jury de Boon 2025 Fictie en non-fictie: Els Dottermans (voorzitter), Karl Van den Broeck, Pieter Coupé, Robin Goudsmit, Silvie Moors, Steffie Van Neste